



Goed **waterbeheer** legt de basis voor de toekomst van ons gebied.

VV-besluitnota

Registratienummer:
20.025588

De verenigde vergadering

besluit:

1. In te stemmen met de nota van beantwoording naar aanleiding van de ingediende zienswijzen;
2. De keur 2020 definitief vast te stellen;
3. De keur per 1 juni 2020 in werking te laten treden.

Context

In 2015 heeft Rijnland voor het eerst een 'ja, tenzij' – keur vastgesteld. Door het vaststellen van deze keur zijn veel handelingen die voorheen vergunningplichtig waren, ondergebracht onder een algemene regel of zelfs onder de zorgplicht.

In de afgelopen jaren zijn een aantal kleinere wijzigingsronden geweest. Na een aantal jaar is echter de noodzaak ontstaan om meerdere grote wijzigingen door te voeren.

2. Toelichting

Alle wijzigingen zijn opgenomen in de bijgevoegde keur 2020 en uitvoeringsregels. In beide documenten is met 'doorhaal' weergegeven welke tekst wordt vervangen/verwijderd. Nieuwe teksten zijn blauw. Enige uitzondering daarop zijn twee totaal nieuwe regels, namelijk die voor verharding (regel 11) en voor alternatieve waterberging (regel 27). Deze zijn 'gewoon' in zwarte tekst.

3. Beleidshistorie en besluitgeschiedenis

In 2015 heeft Rijnland als eerste waterschap in Nederland de keur en uitvoeringsregels omgedraaid: van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits'. Er is toen een grote dereguleringslag gemaakt. In de loop der jaren is gebleken dat sommige regels een extra toelichting behoeven, blijken er omissies te moeten worden hersteld en is soms een aanscherping of versoepeling mogelijk.

Argumenten

De belangrijkste aanleidingen om het onderdelen van het beleid te herzien, zijn:

1. Verwerken van verbetervoorstellen, volgend uit het door het bestuur vastgestelde rapport: 'Evaluatie van de keur Rijnland 2015' met kenmerk 17.093480 d.d. 16 mei 2017, en;
2. Verwerken van versoepeling van regels ten aanzien van peilafwijkingen naar aanleiding van de Beleidsevaluatie Peilafwijkingen; 17.007432 d.d. 7 februari 2017, en;
3. De groeiende wens om actueel beleid ten aanzien van klimaat-adaptief bouwen – waaronder breder toestaan van alternatieve waterbergingen, waarmee tevens invulling wordt gegeven aan het Convenant Klimaatadaptief Bouwen.

Daarnaast zijn er in de loop van de jaren verbeterideeën en -suggesties aangedragen. Daar waar mogelijk en wenselijk hebben wij deze overgenomen en verwerkt in de bijgevoegde beleidsdocumenten. Ook is een groot aantal omissies in (het toepassingsbereik van) de regels hersteld.

Proces

Op 29 oktober 2019 zijn de keur 2020 en bijbehorende uitvoeringsregels in concept vastgesteld door D&H. De concept keur en uitvoeringsregels hebben van 27 november 2019 tot en met 7 januari 2020 ter inzage gelegen. Hierop is een viertal zienswijzen binnengekomen. In bijlage bij deze besluitnota vindt u de nota van beantwoording, waarin uitgebreid wordt ingegaan op de zienswijzen.

De zienswijzen hebben geleid tot een drietal aanpassingen, waarvan twee in de uitvoeringsregels en één in de keur.

In de bijlage vindt u een uitgebreide motivering en beargumentering van de doorgevoerde wijzigingen in de keur en uitvoeringsregels.

Risico's

Enkele zienswijzen zijn afgewezen. Hierover worden de indieners geïnformeerd nadat de keur en uitvoeringsregels definitief zijn vastgesteld. Tegen het afwijzen van zienswijze staat geen beroep open. Een van de partijen heeft aangegeven dat de wijziging van de regels tot gevolg heeft dat gemaakte afspraken in het geding komen. Mocht blijken dat de nieuwe regels deze partij onevenredig benadelen op basis van eerder gemaakte afspraken, dan kan Rijnland kijken of op een andere wijze voldaan kan worden aan de met de beleidsregel te dienen doelen.

Algemene wijzigingen

Keurwijzigingen

Vaak kwam het toepassingsbereik zoals omschreven in de uitvoeringsregels niet geheel overeen met de bepalingen in de artikelen 3.3.1 en 3.2.2 van de keur. In alle regels zijn deze nu gelijkgesteld aan elkaar. Vaak was dit enkel een taalkundige aanpassing, in een enkel geval ontbrak in de keur een artikel als gevolg van een eerdere wijziging (die wel in de uitvoeringsregels was doorgevoerd, maar niet in de keur zelf). Dit betreft echter enkel redactionele wijzigingen – in praktijk verandert er niets aan de toepassing van de regels. De gevallen waarin sprake is van een instrumentwijziging, worden in de volgende hoofdstukken benoemd.

Begripsbepalingen

De begripsbepalingen in bijlage 1 en de kaart met vaarwegen waar Rijnland vaarwegbeheerder is, zijn verwijderd uit de uitvoeringsregels. De kaart zit in de kaartviewer. In deze viewer worden alle kaarten behorende bij de keur weergegeven. De begrippen staan nu in de keur, waardoor de begrippenlijst niet herhaald hoeft te worden in de uitvoeringsregels.

Regel 4 Duikers

Versoepeling in het toepassingsbereik

Het absolute verbod voor duikers in vaarwegen is uit de keur gehaald. Deze voegt niets toe, we kunnen volstaan met een vergunningplicht (duiker in hoofdwatgang) en een verwijzing naar de regel vaarwegen. Daarnaast ontbrak in het toepassingsbereik van de beleidsregel de uitsluiting van duikers in een vaarweg, waardoor duikers in vaarwegen al onder de vergunningplicht vielen.

In theorie is hier sprake van een versoepeling, maar omdat de duiker aan zeer strenge eisen moet voldoen (minimaal 15 meter breed en 4 meter hoog), zal deze in praktijk nooit worden aangevraagd. Op dit moment worden in vaarwegen ook al enkel bruggen aangelegd, of betonnen constructies die vergelijkbaar zijn met bruggen. Om die reden verandert er in praktijk niets.

NB. Door het opheffen van dit absolute verbod, kent de keur geen enkel absoluut verbod meer!

Regel 5 Graven van oppervlaktewater

Aanscherping in het toepassingsbereik

Het graven van een hoofdwatgang kon tot op heden onder een algemene regel. Dit betekende dat ingelanden 'te pas en te onpas' hoofdwatgangen konden graven, terwijl Rijnland vervolgens het onderhoud van deze watergangen moet uitvoeren.

In praktijk heeft dit nogal eens tot problemen geleid, omdat de regels voor dempen en graven van deze watergangen niet helemaal goed op elkaar aansloten. Met name bij grote ontwikkelingen, zoals herinrichtingsplannen, konden wij niet voldoende eisen stellen aan de lengte, ligging en onderhoudbaarheid van hoofdwatgangen. Om die

reden zijn de algemene regel en beleidsregel aangepast, zodat het graven van een hoofdwatgang altijd vergunningplichtig is.

Een overige watgang graven blijft gewoon mogelijk onder de algemene regel, daaraan is niets veranderd.

Regel 11 verhardingen & Regel 27 alternatieve waterbergingen

Versoepeling ten aanzien van compensatie in een alternatieve waterberging

De huidige regels voor het aanleggen van verharding en het compenseren van deze (toename aan) verhardingen in de vorm van een alternatieve waterberging, zijn de laatste jaren steeds vaker ontoereikend gebleken. Er is nu gekozen voor een tweetal nieuwe regels, waarmee enerzijds tegemoet gekomen wordt aan de wens om meer toe te staan, maar anderzijds de belangen (droge voeten) voldoende worden geborgd.

Er is een kaart (nummer 17) gemaakt met gebieden waarin wij alternatieve waterbergingen toestaan bij alle ontwikkelingen tot 5 ha. Bij ontwikkelingen groter dan 5 ha, mag in beginsel maximaal 20% in een alternatieve waterberging worden gevat. Dit omdat een robuust oppervlaktewatersysteem van groot belang is – en blijft.

Er zijn ook peilvakken binnen ons beheersgebied waar (te) weinig oppervlaktewater aanwezig is. Omdat dit kwetsbare gebieden zijn, moet in deze gebieden in beginsel altijd water worden gegraven. Alleen als die mogelijkheid er echt niet is, mag gekozen worden voor een alternatieve waterberging.

Regel 27 biedt veel mogelijkheden ten aanzien van de aanleg van een alternatieve waterberging. Om de controleerbaarheid, beheersbaarheid en kwaliteit van een alternatieve waterberging te kunnen borgen, geldt wel een vergunningplicht. Zo kunnen we bijvoorbeeld voorschrijven wat de bergingscapaciteit moet zijn en de afvoersnelheid.

Al met al verandert er niet zoveel in het instrumentarium, maar des te meer in mogelijkheden voor initiatiefnemers.

Aanscherpingen ten aanzien van compensatie van verharding

Aanscherping 1: Wanneer gebruik werd gemaakt van een afname aan verharding (op een andere locatie dan waar de nieuwe verharding wordt aangelegd), waren de regels tot op heden niet van toepassing. Hierdoor was er geen overzicht van welke afname aan verhardingen al ingezet waren ter compensatie van een toename elders. De mogelijkheid om gebruik te maken van een afname blijft bestaan, echter, daarvoor geldt nu de algemene regel of de vergunningplicht (afhankelijk van het aantal m² verharding dat wordt aangelegd). Formeel een aanscherping, maar in praktijk is dit alleen een voor Rijnland (noodzakelijke) administratieve verzwaring.

Aanscherping 2: De mogelijkheid om (bij grote ontwikkelingen) af te wijken van de compensatie-eis van 15% komt te vervallen. Tot op heden kon op basis van specifieke omstandigheden, zoals grondsoort en drooglegging worden bepaald welk lager percentage oppervlaktewater moest worden gegraven, om op die wijze 'water-neutraal' te ontwikkelen. Dit was om twee redenen onwenselijk. Allereerst is de uitkomst van de bepaling afhankelijk van de gekozen parameterwaarden, waardoor creatief kon worden

gerekend om de compensatie-eis zo laag mogelijk te laten uitkomen. In sommige gevallen hoefde daardoor minder water worden gegraven dan dat voor de praktijksituatie eigenlijk benodigd was. Ten tweede maakte niet iedereen gebruik van die maatwerkmogelijkheid, waardoor willekeur ontstond. Om eenduidig en rechtlijnig besluiten te kunnen nemen, is nu gekozen voor het opheffen van deze maatwerkmogelijkheid. Voor alle nieuwe verhardingsprojecten geldt vanaf nu een compensatieverplichting van 15%.

Regel 12 Hemelwateruitlaten en riooloverstorten

Versoepeling in het toepassingsbereik

Deze regel is alleen bedoeld voor (gemeentelijke) afkoppelprojecten, die niet zijn geborgd in een BRP of een GRP. Dit komt eigenlijk vrijwel nooit voor en voor die gevallen waarin wél wateroverlast is ontstaan, kunnen we volstaan met de zorgplicht. Om die reden is de vergunningplicht in deze regel geschrapt. Nu blijft alleen de 'algemene zorgplicht' over. Er is geen erkende maatregel opgesteld. De inleiding blijft (voor de duidelijkheid) nog wel bestaan totdat de Waterschapsverordening wordt ingevoerd.

Regel 15 Kabels en Leidingen

Versoepeling & aanscherping voor kabels & leidingen bij de zeewering

Versoepeling: De zorgplicht is vanaf nu van toepassing op alle kabels, leidingen en mantelbuizen in de zeewering (m.u.v. leidingen met een druk groter dan 10 bar), voor zover deze niet zijn gelegen ter plaatse van een dijk-in-duinconstructie. Dit is een versoepeling van de regels, omdat voorheen enkel voor huisaansluitingen en kabels deze zorgplicht gold. Een erkende maatregel is niet geformuleerd.

Aanscherping: Alle kabels en leidingen die worden aangelegd bij een dijk-in-duinconstructie worden vergunningplichtig. Tot op heden vielen deze onder de algemene regel en de zorgplicht. Alleen in uitzonderlijke situaties mogen er kabels en leidingen worden aangelegd die een dijk-in-duinconstructie kruisen. Dit moet dan ook altijd bovenlangs. Dit om de stabiliteit van dijk-in-duin zoveel mogelijk te beschermen en te voorkomen dat onderhoudswerkzaamheden aan dijk-in-duin kunnen worden gehinderd door de aanwezigheid van kabels en/of leidingen. Een vergunningplicht is hier daarom ook het meest passend.

Regel 17 Peilafwijking

Versoepeling in het toepassingsbereik

Versoepeling 1: Alleen onderbemalingen in kwetsbare kwelgebieden en veengebieden zijn nu nog vergunningplichtig. Deze gebieden zijn aangegeven op kaart 2 en 3 behorend bij de beleidsregels. Voor de onderbemalingen in overige gebieden geldt een algemene regel.

Versoepeling 2: Inlaten ten behoeve van peilafwijkingen zijn verplaatst naar regel 18 inlaatconstructies; hoogwatervoorzieningen die worden aangelegd in een gebied dat op kaart 7 is weergegeven zijn daardoor verplaatst naar de zorgplicht, omdat de algemene regel alleen voorzag in de inlaatconstructies.

Regel 18 Inlaatconstructies

Aanscherping in het toepassingsbereik

Alle nieuwe inlaten die niet dienen t.b.v. een hoogwatervoorziening, vallen vanaf nu onder vergunningplicht. Voorheen gold alleen vergunningplicht indien het ingelaten water in oppervlaktewater terecht kwam en/of wanneer de constructie door de waterkering werd aangelegd. Echter in praktijk blijkt dat inlaten op één van beide gronden feitelijk altijd al vergunningplichtig was. Voor de leesbaarheid en éénvoudigheid zijn daarom nu alle inlaten vergunningplichtig, zonder dat eerst het onderscheid wordt gemaakt.

Regel 22 Voertuigen op de waterkering

Versoepeling in het toepassingsbereik

De vergunningplicht voor voertuigen is vanaf nu alleen nog van toepassing op voertuigen die worden opgesteld ten behoeve van het uitvoeren van werkzaamheden, mits deze zwaarder zijn dan 50.000 kg. Deze versoepeling is doorgevoerd, omdat de huidige regelgeving niet handhaafbaar is (grootweg gaat het om ongeveer 1500 vergunningplichtige handelingen op jaarbasis; maar deze vergunningen worden nu niet of nauwelijks aangevraagd en/of verleend). Omdat de risico's voor de waterkering het grootst zijn wanneer het voertuig wordt opgesteld ten behoeve van het uitvoeren van werkzaamheden, blijft dat wél vergunningplichtig.

Nieuwe erkende maatregel

De zorgplicht betekent niet dat iedereen zomaar met een zwaar voertuig over een waterkering mag rijden; het is belangrijk dat zorgvuldig gewerkt wordt. Om die reden is een zeer uitgebreide erkende maatregel opgenomen en zullen vergunningverleners/planadviseurs en handhavers worden getraind, zodat zij zich bewust zijn van de mogelijkheden die wij hebben tot adviseren. In de erkende maatregel wordt benadrukt dat afstemming met Rijnland van groot belang is.

Regel 24 Grondwateronttrekkingen en grondwaterinfiltraties

Versoepeling in het toepassingsbereik

Voor veedrenking en beregening is het afwegingskader 'tijdsbeperking' geschrapt. Voorheen waren alle onttrekkingen die langer duurden dan 6 maanden vergunningplichtig. Dit gold dus ook voor onttrekkingen die wel jaarrond aanwezig zijn, maar niet het hele jaar worden gebruikt; bijvoorbeeld onttrekkingen t.b.v. glastuinbouw, waarvan alleen gebruik wordt gemaakt bij een tekort aan neerslag. Door de wijziging is nu enkel nog het debiet bepalend of een onttrekking wel of niet vergunningplichtig is. Hiervoor is gekozen omdat het relatief beperkte onttrekkingen betreft, die weliswaar meer dan 6 maanden per jaar worden gebruikt, maar die niet of nauwelijks gevolgen en/of risico's met zich mee brengen. Vergunningplicht was daarom een veel te zwaar instrument. Nu vallen deze onttrekkingen met beperkt debiet onder de zorgplicht.

NB. De termijn waarbinnen grondwateronttrekkingen moeten worden gemeld, is voor grondwateronttrekkingen die vallen onder de zorgplicht, verkort naar 1 week (dit was 6 weken)